

SPRÁVA INŠTRUKTORA ROZHODCOV Z PRETEKOV ATLETICKÝ MOST 2010

A - Základné identifikačné údaje o pretekoch

Preteky Atletický most 2010 sa konali 22. augusta 2010 v Dubnici nad Váhom, ich usporiadateľom bol Atletický klub Spartak Dubnica nad Váhom.

B - Údaje o rozhodcoch

Vedúcim rozhodcom pretekov bol Dušan Chatrnúch z usporiadajúceho klubu. Jeho zástupcom bola Miroslava Jankejechová z toho istého klubu. Vedúcim rozhodcom pre bežecké disciplíny a zároveň koordinátorom štartov som bol na porade rozhodcov pred pretekmi, vedenej Dušanom Chatrnúchom, ustanovený ja. Po porade rozhodcov mi pred pretekmi pri stretnutí predseda komisie rozhodcov SAZ Peter Filo ml., ktorý na porade rozhodcov nebol prítomný, oznámil, že som bol SAZ-om delegovaný do funkcie inštruktora rozhodcov (telefonicky ma o tom informoval mesiac vopred, ale písomne som o tom nikde nenašiel žiadnu zmienku), s čím bol oboznámený usporiadajúci klub mesiac vopred písomne a vedúci rozhodca pretekov ústne, a preto napriek môjmu zaradeniu na porade rozhodcov do inej funkcie trval na tom, že mám vykonávať činnosť inštruktora (Miroslava Jankejechová nie je v zozname inštruktora SAZ-u) a o pretekoch zaslať na SAZ správu inštruktora. Vzápätí som túto skutočnosť oznámil vedúcemu rozhodcovi, ktorý však trval na mojom zaradení do funkcie vedúceho rozhodcu pre bežecké disciplíny. Napokon som sa dohodol, že sa pokúsim zvládnuť obe funkcie súčasne.

Vedúcim rozhodcom pre zvládateľnú bol Zdenko Medera, vrchníkom v cieľi Milan Ondráš, vrchníkom pre skok do výšky a trojskok Vojtech Švihlík, vrchníkom pre vrh guľou Miroslav Gábel, vrchníkom pre hod kladivom a hod oštepom Jozef Rajec, štartérom Róbert Brezina, vedúcim úsekových rozhodcov Peter Kalabus. Problémom bolo obsadenie vrchníka pre skok o žrdi, ani pár dní pred pretekmi, ani na porade rozhodcov táto funkcia nebola obsadená (viacerí rozhodcovia ju odmietli), napokon ju krátko pred pretekmi prijal Milan Sulety. Vedúci rozhodca pre súťaže v skokoch a vrhačských disciplínach, pokiaľ viem, nebol určený.

Počet rozhodcov na jednotlivých stanoviskách bol optimálny, aj keď spočiatku bol problém v cieľi, ale do začiatku pretekov sa to doriešilo. Odhadujem, že asi 90 percent rozhodcov má rozhodcovskú kvalifikáciu a 10 percent bolo laikov. Pretekov sa zúčastnili všetci delegovaní rozhodcovia.

Hlavnými funkcionármi pretekov boli Zdeněk Hrbáček (riaditeľ pretekov), Alfons Juck (manažér pretekov i hlásateľ), Peter Ďuriš (technický riaditeľ), Rastislav Hrbáček (vedúci kancelárie pretekov), vo funkcii hlásateľov pôsobili ešte Jozef Polešenský a Ondrej Hort. O zdravotnej službe nemám informácie.

C - Údaje o sektoroch a vybavenosti sektorov

Certifikát o premeraní trate, pokiaľ viem, neexistuje, štadión i jednotlivé sektory však boli pred niekoľkými rokmi premerané, ale pre určité nedostatky nebol vystavený certifikát. Dĺžka i sklon bežeckých tratí je však v poriadku (drobné závady boli v značení a problémy boli s polomermi zákrut pri meraní podľa metodiky IAAF), skokanské sektory sú takmer v poriadku (menšie disproporcie sú pri rozbehových dráhach), najväčšie problémy boli vo vrhačských sektoroch, kde nevyhovujú rozmery vrhačských kruhov, menšia závada je pri oštepe v rozmeroch rozbehovej dráhy. Na preteky boli sektory starostlivo pripravené (zvlášť vyzdvihujem kladivársku klietku a žrdkáarsky sektor), vybavené boli všetkým potrebným materiálom a usporiadateľ si v tomto smere zaslúži pochvalu.

Pri pretekoch bola použitá špičková technika, dostupná na Slovensku - cieľová kamera, zariadenie na automatickú signalizáciu nevydarených štartov, digitálne vetromery, tri súpravy na optické meranie dĺžok, svetelné ukazovatele, počítače a cieľová kamera s automatickým odosielaním výsledkov do kancelárie pretekov.

D - Vecný rozbor spôsobu rozhodovania

Niekoľko týždňov pred pretekmi dostali rozhodcovia písomnú pozvánku s návratkou, či sa zúčastnia pretekov. Na porade vedúci rozhodca pretekov Dušan Chatrnúch upozornil na organizačný priebeh pretekov, ktorý je vzhľadom na význam pretekov potrebné presne dodržiavať (prezentácia, predstavovanie pretekárov, koordinácia s krátkodobým prerušením súťaží vzhľadom na štarty šprintov, internetový prenos a televízny záznam, čestné kolá, vyhlasovanie víťazov, ap.), určil rozhodcom ich funkcie a odovzdal im označenie (tričká, visačky). Snáď by bolo vhodnejšie najskôr prideliť rozhodcom funkcie a až potom hovoriť o organizačných pokynoch, aby sa každý rozhodca mohol lepšie zamerať na činnosť, ktorá sa ho priamo dotýka. Nezdalo sa mi ani určenie jediného rozhodcu do cieľa -

okrem 2-člennej obsluhy cieľovej kamery iba Milan Ondráš, ktorý ťažko mohol sám pri dlhých behoch počítať kolá, obsluhovať ukazovateľ kôl a najmä ešte aj zaznamenať poradie v cieľi.

Porady sa na chvíľu zúčastnil aj predseda Atletického klubu Alfons Juck, ktorý privítal prítomných a zdôraznil význam a organizáciu počas pretekov.

Celkovú prácu rozhodcov hodnotím iba ako priemernú až dobrú. Vzhľadom na účasť vynikajúcich atlétov, význam pretekov, špičkovú techniku a organizačné zabezpečenie bol „ľudský faktor pri rozhodovaní“ možno najslabším článkom pretekov, i keď nedošlo k takým pochybeniam, ktoré by mali vplyv na regulérnosť pretekov.

Po doplnení počtu rozhodcov v cieľi (vypomáhala aj Miroslava Jankejevová) pracovala táto skupina dobre. Pokiaľ viem, iba pri druhých pretekoch na Slovensku (po P-T-S) sa dôsledne dodržiavalo pravidlo 165/6 o zaznamenávaní medzičasov pri dlhých behoch. Vyskytli sa však problémy pri určovaní poradia v behu žiačok na 600 m, keď 24 bežkýň vzhľadom na miniatúrne štartové čísla (na rozdiel od priezvisk, napísaných na štartovom čísle veľkými písmenami) bolo v cieľi pri hromadnom dobehu takmer nemožné rozhodcami zachytiť. S určením poradia za 10. miestom čiastočne pomohol tzv. „lievik“, o vytvorení ktorého sa vzhľadom na situáciu bleskovo rozhodlo iba asi 50 m pred dobehom prvých bežkýň. Napriek tomu rozhodcovia v cieľi boli dobre zorganizovaní, v čom sa prejavili dlhoročné skúsenosti Milana Ondráša.

Štartérska skupina pracovala precízne, ako som na túto dubnickú partiu už niekoľko rokov zvyknutý. Menším nedostatkom bolo pri štarte behu na 100 m neprerušenie štartu a nenapomenutie pretekára za porušenie pravidla 162/5/c (Švondrk po povelu „Pripravte sa!“ rušil pretekárov výkrikom), naopak, pochvalu si zaslúžil štartér Róbert Brezina za prerušenie štartu behu na 400 m prek., keď zahraničná pretekárka v piatej dráhe po povelu štartéra „Pripravte sa!“ a následného výkriku z hľadiska zaujala predčasne štartovú polohu ako po povelu „Pozor!“ (pri následnom povelu štartéra „Pozor!“ by zrejme bola vybehla z blokov a bola diskvalifikovaná).

Úsekoví rozhodcovia pod vedením Petra Kalabusa nezistili žiadne porušenie pravidiel a napriek menším skúsenostiam pracovali dobre. Ich rozostavenie počas jednotlivých bežeckých disciplín bolo vzorné a v prípade nutnosti pri dlhých behoch úsekoví rozhodcovia operatívne vypomáhali aj rozhodcom v cieľi.

Najmenej spokojný som s činnosťou skupiny rozhodcov pri skoku do výšky a trojskoku. Pri skoku do výšky vrchník disciplíny Vojtech Švihlík poveril radového rozhodcu, aby zástavkami signalizoval, či je pokus vydarený alebo nie a sám sa venoval iba meraniu latky pri jej zvyšovaní, čo považujem za hrubú začiatočnicu chybu, napriek tomu, že ide o skúseného rozhodcu. Po upozornení vrchník závalu ihneď odstránil. Pri trojskoku zase rozhodcovia nedodržiali pravidlo 137 o kontrolnom meraní vzdialenosti optickým zariadením a pásmom. „Kontrolu“ vykonali tak, že optickým zariadením odmerali vzdialenosť odrazovej dosky po doskočisko, a keďže údajne vyšla presne 13 m, optické zariadenie považovali za skontrolované. Výsledok kontrolného merania nezapísali do zápisu. Napriek nedostatkom v práci tejto skupiny nedošlo k ovplyvneniu výsledkov pretekov.

Pri skoku o žrdi sa prejavila rozhodcovská neskúsenosť vrchníka Milana Suletyho (naposledy rozhodoval skok o žrdi údajne ako dorastenec) iba v drobných nedostatkoch, ktoré po upozornení ihneď odstraňoval (práca so zástavkami a kuželom, spúšťanie času vymedzeného pretekárovi na pokus). Vzhľadom na náročnosť rozhodovania tejto disciplíny ma uspokojilo, ako relatívne dobre preteky zvládol, aj vďaka mladým skokankám o žrdi, ktoré mu pri rozhodovaní asistovali pri zapisovateľskom stolíku.

Dubnickí vrchníci vrhačských disciplín potvrdili svoju výbornú úroveň. Vzhľadom na premiéru disciplíny vrhu guľou telesne postihnutých bolo zorganizovanie rozhodovania o niečo náročnejšie. Tesne pred pretekmi zástupca telesne postihnutých oznámil, že guľa by mala mať hmotnosť iba 2 kg, taká sa však v atletických pretekoch nepoužíva. Usporiadatelia mali k dispozícii iba gule s hmotnosťou od 3 po 7,26 kg a na poslednú chvíľu nebolo možné zabezpečiť guľu s požadovanou hmotnosťou, preto sa vrhalo 3-kilogramovou guľou. Štartovali traja vrhači, z ktorých každý vzhľadom na svoj handicap vrhal inak - jeden postojacky, druhý z vozíka, umiestneného v prenosnom kruhu a tretí zo špeciálnej sedačky, ktorú museli usporiadatelia vopred do sektoru nainštalovať. Vzhľadom na sťažený a obmedzený pohyb súťažiacich bolo rozhodnuté, že každý pretekár absolvuje všetky svoje pokusy za sebou. V klasickej súťaži neboli s rozhodovaním žiadne problémy a tak nielen pretekári, ale i rozhodcovia pod vedením precízneho Miroslava Gábela si za svoje výkony v guliarskom sektore zaslúžia uznanie.

Podobne bezproblémovo si počínala aj skupina rozhodcov v hode kladivom a oštepom. Pred pretekmi upresnila v oštepárskom sektore polohu stredu odhodového oblúka (nezodpovedal celkom vyznačenému „véčku“) a v oboch sektoroch vykonala kontroly optického zariadenia. Súťaže s prehľadom viedol Jozef Rajec, ktorý ústretovo zabezpečil všetky potrebné úkony spojené s kontrolou optického zariadenia. Miesto dopadu náčinia v poli bolo zaistené dostatočným počtom rozhodcov, čo prispelo k regulérnosti súťaže.

Za rozhodovanie si zaslúžia pochvalu osvedčení rozhodcovia, pôsobiaci vo vedúcich funkciách - Milan Ondráš, Miroslav Slušný (cieľová kamera), Róbert Brezina s celou štartérskou skupinou, Peter Kalabus, Miroslav Gábel a Jozef Rajec. Z mladých radových rozhodcov chcem vyzdvihnúť činnosť Bílej a Stopku v cieľi a žrdkárok pri rozhodcovskom stolíku.

Pri pretekoch nedošlo k žiadnym diskvalifikáciám, neboli udelené žlté ani červené karty. Taktiež nedošlo k žiadnym oficiálnym protestom. Dva ústne protesty, týkajúce sa poradia žiačok v behu na 600 m boli preverené v cieľovej kamere, ale nesprávne poradie nebolo preukázané. Niektorí kladivári vyjadrili nespokojnosť s prestávkou medzi rozcvičovacími pokusmi a súťažou, kedy prebiehalo slávnostné otvorenie pretekov a dožadovali sa

ešte ďalšieho skúšobného pokusu pred začatím súťaže.

Za najväčší nedostatok v rozhodovaní pokladám odovzdanie zástaviek vrchníkom disciplíny Vojtechom Švihlíkom v skoku do výšky radovému rozhodcovi.

E - Organizačná úroveň pretekov

V činnosti vedúcich funkcionárov pretekov (manažér, technický riaditeľ, vedúci kancelárie) som nezistil žiadne nedostatky. Taktiež som nezistil žiaden pohyb nezainteresovaných osôb v sektoroch. Organizácia pretekov bola na vysokej úrovni. Propozície pretekov boli v dostatočnom časovom predstihu zverejnené na internete, časový program bol pripravený kvalitne a dodržiavaný. Pre budúcnosť by bolo vhodné pouvažovať nad riešením pripomienky špičkových svetových kladivárov o nevhodnosti prestávky medzi rozcvičovacími a súťažnými pokusmi. Usporiadateľ opäť vyriešil úborovanie rozhodcov zabezpečením tričiek (odlíšených farebne podľa funkcií) a visačiek, možno bolo vhodné na porade rozhodcov ujednotiť, že rozhodcovské odznaky sa nebudú používať. Úborovanie pretekárov bolo v poriadku. K štartovým číslam jedna zásadná pripomienka - okrem priezviska atléta, ktoré je pre divákov určite veľkým prínosom, treba aspoň pre stredné a dlhé bežecké trate **zabezpečiť dostatočne veľké štartové číslo** - okrem spomínaného behu na 600 m žiačok boli z tohto dôvodu problémy s určením poradia i v behu na 1000 metrov žiakov a mužov, kde štartovalo početné a vyrovnané pole pretekárov. Sektory pre preteky boli vzorne pripravené, činnosť technickej čaty bola aj počas pretekov na úrovni (príprava prekážok, rozmiestnenie kužeľov). Dva technické nedostatky, ktoré sa vyskytli, boli operatívne riešené. Poruchu na svetelnej tabuli v skoku o žrdi ihneď odstraňoval Rastislav Hrbáček a chýbajúcu **vonkajšiu štartovú čiaru v 4.-6. dráhe pre behy na 600, 1000 a 5000 metrov** som vzhľadom na vysoký počet štartujúcich na požiadavku Alfonsa Jucka vyznačil v spolupráci s technickou čatou provizórne kriedou, čo však nepôsobilo pre pretekárov ani divákov dobrým dojmom - pre budúcnosť by ju bolo vhodné vyznačiť v zmysle pravidiel.

Celková úroveň pretekov (organizačná i športová) bola na veľmi vysokej úrovni a usporiadateľ si zaslúži veľkú pochvalu. Atletiku na takejto úrovni sme na Slovensku mali možnosť sledovať iba pri najkvalitnejších ročníkoch pretekov Pravda-Televízia-Slovnaft a technicko-organizačnú úroveň pretekov pokladám za najlepšiu v histórii slovenskej atletiky.

F - Námety na zlepšenie práce rozhodcov a organizácie pretekov

Taký prepych, aký si dovoľila Dubnica v súvislosti s obsadením funkcie vedúceho rozhodcu pretekov, pokladám za bezprecedentný. Peter Filo mladší z usporiadajúceho klubu, ktorý je predsedom komisie rozhodcov SAZ-u a teda neoficiálnym rozhodcom číslo 1 na Slovensku, sedel v hľadisku ako divák!!! A to napriek tomu, že vo funkcii hlavného či vedúceho rozhodcu pôsobil v Dubnici už viac rokov (na pretekoch Atletický most zrejme od ich vzniku). Nechcem zasahovať do vnútornej činnosti AK Spartak Dubnica, zrejme ide o osobné spory, ktoré by však mali byť riešené iným spôsobom. Najmä, keď to má priamy dosah na úroveň rozhodovania na takýchto pretekoch. Rozprával som sa asi s piatimi skúsenými rozhodcami a všetci mi potvrdili môj názor, že Peter Filo ml. zvládal hlavnú rozhodcovskú funkciu lepšie - profesionálnejšie. Dušan Chatrnúch si zaslúži tiež uznanie za vykonanú prácu, snažil sa preteky zaistiť čo najlepšie, problémy riešil pokojne, ale v posledných rokoch toho podľa mojich vedomostí veľa nenarozhodoval a chýbajú mu aj skúsenosti z veľkých medzinárodných pretekov. To sa prejavilo najmä pri tom, keď ešte asi hodinu - dve pred pretekmi riešil otázku vrchníka takej špecifickej disciplíny, akou je skok o žrdi, ale i tým, že ma zaradil do inej funkcie, ako som bol delegovaný SAZ-om, či určením jediného rozhodcu do cieľa. Ak vedenie usporiadajúceho klubu má problém s obsadením vedúcej rozhodcovskej funkcie Petrom Filom mladším, mohol pôsobiť i v nižšej funkcii, napríklad ako zástupca vedúceho rozhodcu, vedúci rozhodca pre skoky a vrhačské disciplíny, alebo ako vrchník niektorej zo skokanských disciplín, kde by som pre budúcnosť hľadal zodpovednejšie personálne obsadenie.

Menšie pripomienky mám i k optickému meraniu dĺžok, aj keď si myslím, že dubnickí merači odvedli zatiaľ svoju najkvalitnejšiu prácu. Ako inžinier-geodet sa zamýšľam nad príčinou niekoľkokocentimetrových rozdielov pri kontrole optického merania. Moje osobné skúsenosti hovoria pri dlhých hodoch o rozdiel 0-1, maximálne 2 cm, v Dubnici to boli oficiálne 2 cm, ale neoficiálne 4 cm. Podobné, i podstatne väčšie, až niekoľkocentimetrové (!) rozdiely, zapríčinené však nesprávnou metodikou merača, boli zistené i na predchádzajúcich pretekoch v Banskej Bystrici, kde však výkony boli porovnávané s dĺžkami nameranými pásmom pochybnej kvality. Možné zdroje nepresnosti merania (napriek veľmi presným prístrojom, dosahujúcich pri dodržaní správneho postupu presnosť pár milimetrov) vidím v nesprávnom nastavení prístrojov (teplota, tlak, nadmorská výška, násobná a adičná konštanta) a v nesprávnej činnosti obsluhy prístrojov (napr. umiestnenie statívu na umelý povrch, voľne položené nohy statívu na trávu), nehovoriac o takých veciach, akými sú presné určenie stredov kruhov pred pretekmi, overenie presnosti prístroja na základnici raz za 2 roky, či nastavenie, údržba a vyčistenie prístroja odbornou organizáciou.

K organizácii pretekov nemám žiadne pripomienky (okrem už spomenutej nedostatočnej veľkosti štartových čísel na stredné a dlhé bežecké trate).

V Dolnom Kalniku, 28. 8. 2010

Marián Kalabus